



جمهوری اسلامی ایران

شورای عالی حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران

حوزه علمیه‌ی زهرا^{ئیه} سلام‌الله‌علیها
شهرستان نجف‌آباد

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

مبانی مجازات اعدام در فقه امامیه و مقایسه آن با اسناد حقوق بشر

استاد داور:

جناب آقای دکتر راعی

استاد راهنما:

سرکار خانم پورپیرعلی

پژوهشگر:

ریمانه کریمی

زمستان 1391

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ



جمهوری اسلامی ایران

شورای عالی حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران

حوزه علمیه‌ی زهرا^{ئیه} سلام‌الله‌علیها
شهرستان نجف‌آباد

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

مبانی مجازات اعدام در فقه امامیه و مقایسه آن با اسناد حقوق بشر

استاد داور:

جناب آقای دکتر راعی

استاد راهنما:

سرکار خانم پورپیرعلی

پژوهشگر:

ریمانه کریمی

زمستان 1391

تحمیدیه

حمد و ستایش خداوندی را که اول است و قبل از او اولی نیست و آخر است و بعد از او آخری نیست. حمد و سپاس ویژه خداوندی است که با فرستادن پیامبرش محمد ع بر ما منت نهاد، که به امت‌های پیشین و قرن‌های قبل چنین منتی نبخشید، در پرتو قدرتش که در مورد هیچ چیزی هر چند بزرگ باشد ناتوان نیست و هیچ چیز گرچه بسیار کوچک و ظریف باشد، از قلمرو قدرتش بیرون نمی‌رود. خداوندا بر محمد و آل محمد درود فرست و ما را در زمره دعوت‌کنندگان و راهنمایانی که مردم را به سوی تو دعوت و هدایت می‌کنند و در صف شیفتگان خاص از میان خواص درگاهت، قرار بده، ای خداوندی که مهربان‌ترین مهربانان هستی.

تقدیم به

تقدیم به ساحت بزرگ‌مرد اسلام، امیر عدالت‌خواهان و سرور و سالار عدالت‌پیشه‌گان،
حضرت علی ؑ که مظهر حق و جاری‌کننده عدالت بود.

مؤید این مطلب فتوای فقها در کیفیت شمشیر مورد استفاده در قصاص است که می‌فرمایند: از شمشیر کند نباید استفاده کرد و آن را اجماعی دانسته‌اند و در تعلیل آن نیز احتراز از شکنجه و تعذیب را مطرح کرده‌اند.

مؤید دیگری که می‌تواند طریقت داشتن شمشیر در اجرای قصاص باشد، فتوای بسیاری از فقهاست که در کنار شمشیر «ماجرای مجراه» یعنی آنچه می‌تواند جایگزین شمشیر باشد و «حدید» یعنی آهن را نیز در اجرای قصاص کافی دانسته‌اند.

و امام خمینی رحمت‌الله‌علیه در مورد اجرای قصاص این گونه فتوا می‌دهد «قصاص نفس و اعضا به وسیله کند هر چند آزار آن بیش از ضربه شمشیر باشد نظیر اهره کردن و امثال آن‌ها جایز نیست و اگر کسی چنین کاری کرد گناه کار بوده و تعزیر می‌شود و قصاص تنها با شمشیر و مثل آن واقع می‌شود. البته بعید نیست بتوان با وسیله‌ای دیگر که آسان‌تر از شمشیر است مثل سلاح گرم و الکتریسیته هم قصاص کرد».

و طبق قانون مجازات اسلامی ماده 433 نیز قصاص نفس فقط شکل و شیوه‌های متعارف، که کمترین آزار را به قاتل می‌رساند جایز است و شکنجه کردن او پس از قصاص، ممنوع و موجب دیه و تعزیر می‌باشد.

فهرست منابع

- * **قرآن کریم**. ترجمه مهدی الهی قمشه‌ای.
- * **نهج البلاغه**. ترجمه فیض الاسلام.
- 1- آذر تاش، آذر نوش، **فرهنگ معاصر عربی فارسی**، تهران، نشر نی، 1379 ش.
 - 2- ارفعی، عالیه و جمعی از همکاران، **حقوق بشر از دیدگاه مجامع بین‌المللی**، تهران، چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه، 1372 ش.
 - 3- الهیان، مجتبی، **نگرش فقهی حقوقی پیرامون احکام حدود، قصاص و دیات در فقه امامیه**، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، 1372 ش.
 - 4- بندر ریگی، محمد، **فرهنگ بندر ریگی**، تهران، علمی، 1378 ش.
 - 5- بکاریا، سزار، **جرایم و مجازات‌ها**، ترجمه محمد اردبیلی، تهران انتشارات دانشگاه شهید بهشتی، 1368 ش.
 - 6- جبعی عاملی، زین الدین، (شهید ثانی)، **شرح لمعه**، ترجمه سید مهدی دادرزی، انتشارات سپهر، 1380 ش.
 - 7- جبعی عاملی، رین الدین **مسالك الافهام**، چاپ سنگی.
 - 8- جعفری لنگرودی، محمد جعفر، **ترمینولوژی حقوق**، تهران، انتشارات گنج دانش، 1388 ش.
 - 9- حلی، یحی بن سعید، **جامع الشرایع**، قم، مؤسسه سیدالشهداء، 1405 ق.
 - 10- حلی، جعفر بن الحسن، **شرایع الاسلام**، ترجمه ابوالقلاسم بن احمد یزدی، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، 1303 ش.
 - 11- حسینی دشتی، سیدمصطفی، **فرهنگ معارف و معاریف**، (دایرة المعارف جامع اسلامی)، تهران، مؤسسه فرهنگی آرایه، 1385 ش.

- 12- حرّ عاملی، شیخ محمد بن الحسین، **وسایل الشیعة**، تهران، مؤسسه ال البيت الاحیاء التراث، 1374 ش.
- 13- خزائلی، محمد، **احکام قرآن**، انتشارات جاویدان، 1353 ش.
- 14- خسروی حسینی، سید غلامرضا، **مفردات الفاظ قرآن**، تهران، انتشارات مرتضوی، 1385 ش.
- 15- خمینی، روح الله، **تحریر الوسیله**، قم، انتشارات دارالعلم، 1363 ش.
- 16- خوانساری، سید احمد، **جامع المدارک**، تهران، مکتبه الصدوق، 1402 ق.
- 17- ذهنی، سید محمد جواد، **المباحث الفقهیه فی شرح الروضة البهیمة یا راهنمای فارسی شرح لمعه**، کتاب الحدود، انتشارات کتابفروشی وجدانی، 1376 ش.
- 18- راغب اصفهانی، **مفردات الفاظ قرآن کریم**، قم، انتشارات ذوی القربی، 1423 ق.
- 19- روسو، ژان ژاک، **قرارداد اجتماعی**، ترجمه عنایت الله شکیاپور، تهران، بنگاه مطبوعاتی فرخی، 1345 ش.
- 20- شمس ناتری، محمد ابراهیم، **بررسی تطبیقی مجازات اعدام**، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، 1378 ش.
- 21- صانعی، پرویز، **حقوق جزای عمومی**، تهران، کتابخانه گنج دانش، 1371 ش.
- 22- طوسی، محمد حسن، **تفسیر تبیان**، دار احیاء التراث العربی، 1431 ق.
- 23- طوسی، محمد حسن، **استبصار**، دار الحديث للصباعة والنشر، 1380 ش.
- 24- طباطبائی، محمد حسین، **تفسیر المیزان**، ترجمه سید محمد باقر موسوی همدانی، تهران، دارالکتب اسلامی، 1394 ق.
- 25- طباطبائی، مصطفی، **فرهنگ نوین عربی، فارسی**، تهران، کتابفروشی اسلامی، 1342 ش.
- 26- عمید، حسن، **فرهنگ عمید**، تهران، چاپخانه سپهر، 1342 ش.
- 27- طبرسی، ابوعلی الفضل بن الحسن، **مجمع البیان**، ترجمه حجة الاسلام کرمی، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد و اسلامی، 1380 ش.
- 28- فضلی، عبدالهادی، **مبادئ اصول الفقه**، قم، مرکز نشر هاجر، 1385 ش.
- 29- قرائتی، محسن، **تفسیر نور**، قم، انتشارات در راه حق، 1374 ش.

- 30- قریشی، سید علی اکبر، **قاموس قرآن**، دارالکتب اسلامیة، 1378 ش.
- 31- قمی، ابن بابویه (شیخ صدوق)، **من لا یحضره الفقیه**، ترجمه علی اکبر غفاری، دارالکتب اسلامیة، 1387 ش.
- 32- قیم، عبدالنبی، **فرهنگ معاصر میانه عربی - فارسی**، تهران، 1386 ش.
- 33- گرجی، ابوالقاسم، **حدود، تعزیرات و قصاص**، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، 1381 ش.
- 34- مکارم شیرازی، ناصر، **تفسیر نمونه**، تهران، دارالکتب اسلامیة، 1379 ش.
- 35- منصوری لاریجانی، اسماعیل، **سیر تحول حقوق بشر و بررسی تطبیقی آن با حقوق بشر در اسلام**، انتشارات تابان، 1374 ش.
- 36- معین، محمد، **فرهنگ فارسی معین**، تهران، دبیر، 1382 ش.
- 37- معاونت برنامه ریزی و توسعه قضایی دادگستری استان قم، **بررسی وضعیت مجازات اعدام**، ناشر وزارت دادگستری، 1387 ش.

مجلات

- 38- حیدری، علی جمعه، **تخصصی فقه و معارف اسلامی حیات در نهج البلاغه**، واحد اصفهان، جامعه المصطفی العالمیه، شماره 60، زمستان 1390 ش.
- 39- راعی، مسعود، **مجله معرفت تخصصی در زمینه علوم انسانی، حقوق بشر تعارض یا تعامل**، شماره 35 و 36، مهر و آبان 1379 ش.
- 40- رولاندبک، **مجله تخصصی الهیات و حقوق، تلاش های بین المللی برای مبارزه با شکنجه**، دانشگاه علوم اسلامی رضوی، ترجمه عباس غنی زاده، شماره 9 و 10، پاییز و زمستان 1382 ش.

نرم افزار

- 41- نرم افزار جامع التفاسیر نور. www.noorsoft.org/service@noorsoft.org
- 42- نرم افزار جامع الاحادیث. www.noorsoft.org/support www.noorsoft.org
- 43- <http://www.ohchr.org/english/law/ccpr-death-htm>
- 44- www.noormags.com/view/fa/searchresultarticle?txt

کتاب شناسی

- 1- فیض، علیرضا، **تطبیق در حقوق جزای عمومی اسلام**، تهران، موسسه انتشارات امیر کبیر، 1379 ش.
- 2- قنواتی، جلیل، **نظام حقوقی اسلام**، قم، دفتر تحقیقات و تدوین کتب درسی مرکز جهانی علوم اسلامی، 1377 ش.
- 3- **مجله معرفت، علمی، ترویجی در زمینه علوم انسانی**، شماره 118 و 125، اردیبهشت 1387 ش.